

Forslag til forespørgselsdebat om Pituffik, Thule Air Base. Hvad skal Grønland have ud af amerikanernes tilstedeværelse på grønlandsk territorium? Hvad skal vi kræve af afkast og hvilke aftaler skal vi kræve genforhandlet?

(Medlem af Inatsisartut Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender)

Medlem af Inatsisartut Sara Olsvig har stillet forslag til forespørgselsdebat om Pituffik, Thule Air Base. Forslagsstilleren har ligeledes spurgt til amerikanernes tilstedeværelse og hvad vi skal kræve af både afkast og genforhandlinger af konkrete aftaler.

Indledningsvist vil jeg gerne slå fast, at det amerikanske militærs tilstedeværelse i Grønland er baseret på en aftale fra den 9. april 1941 ("the Greenland treaty"), som gav USA lov til at anlægge landingsbaner og tilhørende faciliteter til forsvaret af Grønland og det Nordamerikanske kontinent.

Da NATO blev etableret i 1949, blev "Greenland treaty" inkorporeret i forsvarsaftalen af 27. april 1951 som sidenhen har været rammeaftalen for samarbejdet mellem USA og Kongeriget Danmark. Forsvarsaftalekomplekset har været ændret ved flere lejligheder, senest ved Igaliku-aftalerne af 6. august 2004.

Derfor er der naturligvis spørgsmålet om det finansielle aspekt og de afledte økonomiske afkast af amerikanernes tilstedeværelse efter kontrakttildelingen til Exelis A/S. Her skal jeg understrege, at Naalakkersuisut allerede er i gang med reelle drøftelser og løbende samtaler med USA og Danmark. Derfor kan jeg ikke gå i detaljer om hvad vi konkret kræver af afkast eller anden økonomisk kompensation. Som tidligere udmeldt, og også igennem pressen og via udvalgsspørgsmål kan jeg dog oplyse, at i henhold til folketingets vedtagelsestekst den 22. januar arbejder vi sammen med den danske regering på, at sikre at servicekontraktthaveren fortsat er dansk/grønlandsk. Dette indebærer, at det størst mulige afkast af den amerikanske militære tilstedeværelse, herunder i form af lærepladser, beskæftigelsesmuligheder samt skatteindtægter og aftaler om sundhedsbetjening skal tilfalde det grønlandske samfund. Fremadrettet er vi også i gang med at sikre os, at der ikke opstår tvivl om krav og kriterier ved fremtidige udbud.

Således arbejder Naalakkersuisut sammen med den danske regering på at sikre, at Thule basen fortsat er til størst mulig gavn for det grønlandske samfund. Grønlands ønske om kompensation er ligeledes blevet klart tilkendegivet overfor både den danske og amerikanske regering.

Til slut vil jeg endnu engang gøre opmærksom på, at sagen i øjeblikket er under drøftelse med USA og Danmark, hvorfor jeg beder om forståelse for, at jeg ikke kan gå yderligere i detaljer på nuværende tidspunkt.

Med disse ord vil jeg give ordret videre og håber på en konstruktiv debat her i Inatsisartut.